

Datum
2023-08-23

Adress
205 80 Malmö

Diarienummer
ASN-2023-15531

Yttrande

Till
Kommunstyrelsen

Remiss från Socialdepartementet - Fler verktyg i socialtjänsternas arbete för att förebygga brott och stärka skyddet för barn, Ds 2023:15 STK-2023-1051

Arbetsmarknads- och socialnämnden föreslås besluta att lämna följande yttrande:

Sammanfattning

Arbetsmarknads- och socialnämnden välkomnar utredningens syfte att skapa fler förutsättningar för socialtjänsten att förebygga brott och stärka skyddet för barn. Flera av förslagen kan bidra till att uppnå syftet och nämnden ställer sig positiv till förändringarna.

Förslaget om obligatorisk skriftlig återkoppling kan visserligen bidra till förutsägbarhet och struktur för den som anmält, vilket är positivt. Det finns samtidigt en risk att det bidrar till ytterligare byråkratisering utan att det för den skull ger de effekter som önskas; en ökad anmälningsbenägenhet.

Förslaget om utökade möjligheter för informationsdelning mellan socialtjänster kan underlätta och möjliggöra viktigt samarbete mellan kommuner. Det framkommer inte i utredningen vilka åtgärder kommunen i praktiken kan eller bör vidta för att förebygga eller förhindra brottslighet. Städer och större kommuner kommer troligen att påverkas mer av bestämmelsen, vilket är viktigt att beakta i konsekvensbedömningen, inte minst den ekonomiska.

Yttrande

Nedan redovisas synpunkter på förslagen i den ordning som de presenteras i betänkandet. De förslag som det inte finns några synpunkter på kommenteras inte.

Fler myndigheter och aktörer ska vara anmälningskyldiga vid oro för barn

Det är positivt att fler myndigheter och aktörer i samhället får en skyldighet att anmäla oro för barn. Flera av de myndigheter som kommer att ha en anmälningskyldighet gör redan idag anmälningar när de uppmärksammar barn som kan fara illa. Det finns därför inte anledning att tro att ökningen av anmälningar kommer att bli dramatisk. Det är troligt att det blir en successiv ökning av antalet anmälningar till socialnämnderna i takt med att fler myndigheter och aktörer skapar rutiner och utbildar sin personal om anmälningskyldigheten.

Den som ska få återkoppling efter en anmälan om oro för barn ska få det skriftligen och inom viss tid

Nämnden bedömer att den förväntade effekten av en reglering överskattas. Det finns en risk att bestämmelsen inte fångar det som utredningen önskar; en ökad anmälningsbenägenhet. Nämndens erfarenhet är att de som anmäler oro för barn önskar återkoppling som socialnämnden inte kan ge utan samtycke. De vill veta att barnet är skyddat, tryggt och vilken hjälp barnet får.

En obligatorisk skriftlig återkoppling kan visserligen bidra till förutsägbarhet och struktur för den som anmält, vilket är positivt. Det finns samtidigt en risk att det bidrar till ytterligare byråkratisering utan att det för den skull ger de effekter som önskas. Nämnden vill framhålla att en skriftlig återkoppling inte ersätter strävan efter samtycke samt behovet av dialog och samverkan mellan olika aktörer i samhället för att möjliggöra samarbete om barnet.

Utökade möjligheter till informationsdelning mellan socialtjänster

Nämnden bedömer att förslaget kan underlätta och möjliggöra viktigt samarbete mellan kommuner. Nämnden vill dock framhålla att ansvarsförfrågan för den mottagande kommunen inte är tillräckligt belyst i utredningen, det finns frågor om gränsdragning mellan kommuner som behöver förtydligas.

Utredningen beskriver exempel på situationer då det kan bli aktuellt att dela information till en annan kommun. Det kan till exempel handla om misstanke om att barnet under den tillfälliga vistelsen i den andra kommunen på något sätt är inblandad i hantering av droger, befaras ägna sig åt stölder eller skadegörelser, rör sig i kriminella kretsar eller utsätts för rekryteringsförsök av kriminella gäng. Det är svårt att utläsa av utredningen vad konsekvenserna kan komma att bli för kommunen som tar emot informationen.

Utredningen menar att kommunen som tar emot information kommer kunna och vilja vidta åtgärder för att förhindra den brottsliga verksamheten. Det finns ett tolkningsutrymme av innebörden av brottsförebyggande arbete vilket kan leda till olika uppfattningar av vilka åtgärder den mottagande kommunen förväntas göra.

Det framkommer inte i utredningen vilka åtgärder kommunen i praktiken kan eller bör vidta för att förebygga eller förhindra brottslighet. Städer och större kommuner kommer troligen att påverkas mer av bestämmelsen, vilket är viktigt att beakta i konsekvensbedömningen, inte minst den ekonomiska.

Det finns andra situationer då barn kan riskera utsättas för brott än de som ges som exempel i utredningen, till exempel vid umgängestillfällen med den andre föräldern. Även i sådana situationer är det oklart vilka åtgärder den mottagande kommunen har möjlighet att göra för att förhindra brottslig verksamhet och hur långt ansvaret för den mottagande kommunen sträcker sig.

Konsekvenser för barnets rättigheter

Nämnden bedömer att förslagen i utredningen bidrar till att barnets bästa kan tillgodoses i större omfattning och att barns rättigheter tas till vara i större utsträckning än i dag.

Utredningen har över lag beaktat barnkonventionen samt analyserat förslagen i förhållande till relevanta artiklar väl. Barn som rättighetsbärare och socialnämndernas särskilda ansvar för skydd och stöd för barn är centralt i utredningen.

Ekonomiska konsekvenser

Nämnden bedömer, liksom utredningen, att ett av utredningens förslag kommer att leda till ökade kostnader. Att fler myndigheter och aktörer ska vara anmälningsskyldiga vid kännedom om eller misstanke att barn far illa, kommer att innebära ett ökat behov av personalresurser.

Nämnden bedömer även att förslaget om informationsdelning mellan kommuner kommer att påverka Malmö stad och andra större kommuner och att det kan komma att innebära ett ökat behov av personalresurser.

Konsekvenser för jämställdhet

Nämnden bedömer att de föreslagna bestämmelserna omfattar både flickor och pojkar och instämmer i utredningens bedömning om att förslagen har positiva effekter för jämställdheten.

Ordförande

.....
Sedat Arif
.....

Förvaltningsdirektör

.....
Britt-Marie Pettersson
.....

[Här anger du om det finns reservationer/särskilda yttranden]